

Zorgplicht dakbedekkingsbedrijf

reikt ver

Stel: u koopt dakbedekkingsmaterialen die niet zwaarder zijn dan 25 kg en die mechanisch goed zijn te installeren, u heeft de nieuwste veiligheidsmiddelen in huis en al uw gasflessen en brandblussers zijn recent nog gekeurd. U stuurt uw medewerkers regelmatig naar veiligheids cursussen, u volgt de Arbocatalogus, uw risico-inventarisatie en -evaluatie is up-to-date en u houdt toolbox-meetings. Dan heeft u het toch allemaal goed geregeld? Toch gaat de zorgplicht voor u als eigenaar van een (dakbedekkings-)bedrijf verder dan dat.

Een werknemer van een Arubaans bedrijf werkte als voorman 'asbestos safety worker'. De man werd door een plots opstekende windvlaag geraakt door een opwaaiende golfplaat en viel zes meter naar beneden. De man droeg toen niet de veiligheidsgordels die de werkgever aan hem ter beschikking had gesteld. De getroffene, die als voorman werkte, verklaarde dat zijn superieuren hem hadden aangezegd om veiligheidsgordel(s) te gebruiken. Hij wilde deze echter niet dragen.

De werknemer vorderde daarna schadevergoeding, omdat de werkgever ervoor had moeten zorgen dat hij op een veilige manier werkte, hetgeen het bedrijf evenwel heeft nagelaten. Ondanks de harde wind en de hoogte van het golfplaten dak heeft de werkgever geen (gerichte) aanwijzingen of instructies gegeven om de veiligheidsgordel (op de juiste manier) te gebruiken. Ook is er niet geëist om van het dak af te komen. Gezien de omstandigheden had het op de weg van de werkgever gelegen om te controleren dat de werknemers zich aan de veiligheidseisen hielden en ze desnoods van het dak te halen. De aanwezigheid van twee hydraulische hoogwerkers ter plekke met een bak van waaruit aan het dak had kunnen worden gewerkt, betekent ook niet dat de werkgever aan zijn zorgplicht heeft voldaan. Niet is vastgesteld (en het is ook niet aan-

gegeven) dat de werknemers op de mogelijkheid zijn gewezen om de hoogwerkers te gebruiken. Ook waren daar geen instructies voor gegeven. De zaak kwam uiteindelijk bij de Hoge Raad terecht. Die oordeelde eind 2012 – kortweg – dat de zorgplicht van de werkgever niet enkel inhoudt dat deze ervoor moet zorgen dat voldoende veiligheidsmateriaal op de werkplek beschikbaar is, maar ook dat hij erop toeziet dat zijn werknemers dat materiaal op de juiste wijze gebruiken als de omstandigheden waaronder moet worden gewerkt daarom vragen. Dit is niet anders bij een ervaren werknemer, zoals deze voorman.

PAUZE

Ook in pauzes bent u verantwoordelijk voor uw werknemers. Dat blijkt uit een zaak bij de kantonrechter in Rotterdam uit 2012. Een werknemer kreeg een speelse duw van een collega en kwam daardoor ten val. De werknemer brak een sleutelbeen en raakte (blijvend) arbeidsongeschikt. Hij stapte (succesvol) naar de rechter om van de werkgever een schadevergoeding te eisen. Volgens de rechter is de werkgever ook in de pauze verantwoordelijk voor de veiligheid van de werknemers en hij kan dan bijvoorbeeld ook instructies geven over de omgangsregels en de plaats waar geluncht kan worden. De werkgever is ook verantwoordelijk voor de sfeer op het werk. In dit geval was

het een uitgelaten sfeer die aanleiding gaf tot 'collegiaal dollen'. De werkgever kan vragen daar mee te stoppen. Opvallend was dat het hier een medewerker van een onderaannemer betrof. De rechter oordeelde dat de hoofdaannemer (mede-) verantwoordelijk was.

VERANTWOORDELIJKHEID DERDEN

Dat de werkgever ook (mede-)verantwoordelijk is voor derden, zoals ZZP-ers en (personeel van) onderaannemers, blijkt uit een zaak bij de Hoge Raad uit maart 2012. De Hoge Raad oordeelde dat een bedrijf verantwoordelijk was voor een zelfstandige onderhoudsmonteur die bij werkzaamheden bij dit bedrijf zijn been verloor. De man had zelf geen arbeidsongeschiktheidsverzekering en stelde om deze reden het bedrijf aansprakelijk. Het bedrijf wees de claim van de ZZP-er af, omdat de man geen vast dienstverband had. Na zeven jaar procederen is de ZZP-er door de Hoge Raad alsnog in het gelijk gesteld. De Hoge Raad leidt uit de wet af dat de zorgplicht van bedrijven voor ZZP-ers niet anders is dan voor gewone werknemers. Er is "geen goede grond" om kleine zelfstandigen anders te behandelen, stelt het rechtscollege. "Temeer daar zij niet altijd over een behoorlijke verzekering beschikken tegen bedrijfsongevallen." Een lagere rechter moet nu vaststellen of het bedrijf heeft voldaan aan de zorgplicht.

VEBIDAK is momenteel in een vergevorderd stadium bij het ontwikkelen van modelvoorwaarden voor het inhuren van onderaannemers. Hierin komt ook de verantwoordelijkheid tussen het dakbedekkingsbedrijf en de onderaannemer op het gebied van veiligheid aan de orde.

BUITEN WERKTijd

Ook buiten werktijd, zoals tijdens een bedrijfs- of personeelsfeest kan de werkgever nog verantwoordelijk zijn voor

schade die een werknemer veroorzaakt aan derden. Dat blijkt uit een zaak bij de Hoge Raad. Hier ging het om een werknemer die lampolie op een barbecue gooide, waardoor brand ontstond. De werkgever was verantwoordelijk, ook al werden de werknemers niet verplicht aanwezig te zijn. Doordat er een samenhang bestond tussen de toegebrachte schade en de dienstbetrekking, moest de werkgever een schadevergoeding betalen.

FOUT

Niet voldaan aan de zorgplicht

FOTO: OSB

GOED

Wel voldaan aan de zorgplicht

FOTO: SBD

Herm Tuiten
stafmedewerker / ledenadviseur

GOED BELEID

De zorgplicht houdt in dat u als werkgever een zo goed mogelijk arbeidsomstandighedenbeleid voert. De zorgplicht is nader omschreven in de Arbeidstijdenwet, de Arbeidstijdenregeling, de Arboret, het Arbobesluit en de Arbocatalogus platte daken. Ook dient u als werkgever rekening te houden met studies, (veiligheids) afspraken uit de CAO en instructies van leveranciers en fabrikanten van (dakbedekkings)materialen en machines.

U dient als werkgever volgens de Arboret te zorgen voor:

- Veiligheid en gezondheid van uw medewerkers;
- Adequate bescherming tegen eventuele gevaren en risico's;
- Aanpassen van arbeidsplaatsen aan de persoonlijke eigenschappen van de werknemers;
- Voldoende afwisseling en pauzes tussen het werk. Ook heeft u ten aanzien van de veiligheid een onderzoeksplicht, wat betekent dat u zich actief moet opstellen en u telkens moet oriënteren op de aard en gevaren van (nieuwe) bedrijfsmiddelen. Ook moet u onderzoeken welke maatregelen met het oog op geconstateerde risico's vereist zijn.

In de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) kunt u de risico's en maatregelen omschrijven. In een plan van aanpak dient u aan te geven welke maatregelen u gaat nemen.

WAT DOET DE BRANCHE?

De branche helpt u op tal van manieren om aan uw zorgplicht te voldoen. Op de volgende pagina volgt een (overigens niet uitputtend) overzicht. De branche faciliteert, ondersteunt en adviseert. U blijft echter zelf verantwoordelijk voor het aanbieden en de juiste toepassing.

WAARMEE HELPT DE BRANCHE U OM AAN UW ZORGPLICHT TE VOLDOEN?

ONDERWERP	WAT HOUDT HET IN?
Scholing	TECTUM biedt tal van arbo- en veiligheids cursussen, ook op maat. Zie www.tectum.nl of raadpleeg de studiegids. Aandacht voor veiligheid speelt in alle cursussen van TECTUM een belangrijke rol.
Arbocatalogus platte daken	In deze catalogus staan de door hen gemaakte afspraken over de wijze waarop binnen de sector invulling kan worden gegeven aan de door de overheid gestelde doelvoorschriften om gezond en veilig te kunnen werken. Voor werknemers die vallen onder de CAO BIKUDAK. Er wordt momenteel hard gewerkt aan een herziening van de Arbocatalogus en de integratie van het A-blad Platte Daken in de Arbocatalogus. De verwachting is dat dit in het najaar van 2013 gereed is. Daarna zal de catalogus nog door de Inspectie SZW getoetst worden.
Ondersteuning bij risico-inventarisatie en – evaluatie	Voorlichting en informatie aan bedrijven over toepassing bedrijfs- en project RI&E door de arbo-voorlichters van SBD.
Voorlichting	Tal van voorlichtingsactiviteiten door de Stichting Bedrijfstakregelingen Dakbedekkings-branche (SBD), kennisinstituut voor de dakenbranche inzake arbeidsomstandigheden- en arbeidsmarktbeleid, zie www.sbd.nl
Toolboxmeetings	De SBD organiseert en faciliteert toolboxmeetings. In een aantal gevallen zijn toolboxmeetings verplicht: <ul style="list-style-type: none"> - Op basis van de Arbo-wet, artikel 8 'Voorlichting en onderricht'. - Voor het behoud van een VCA-certificering. - Voor werkoverleg tussen personeel en leidinggevenden.
Verzekeringen	<ul style="list-style-type: none"> - Bij CAO afgesproken WGA-hiaatverzekering en collectieve ongevallenverzekering. - VEBIDAK-Verzekeringsdienst met onder meer de aansprakelijkheidsverzekering (exclusief voor VEBIDAK-leden) en kortingen voor VEBIDAK-leden voor diverse verzekeringen, zoals CAR-verzekering, WEGAM, ziekteverzuim, etc.
Algemene Voorwaarden Onderaanneming	In 2013 loopt het Project Algemene Voorwaarden Onderaanneming en bijbehorende modelcontracten. In samenwerking met een advocaat stelt VEBIDAK deze modelvoorwaarden op als hulpmiddel om de toenemende inhuur van onderaannemers en ZZP-ers goed te kunnen regelen. Voorafgaand aan de regiobijeenkomsten in het najaar van 2013 zullen deze voorwaarden in afzonderlijke bijeenkomsten worden gepresenteerd.
Arbeidsreglement	Hierin worden allerlei afspraken gemaakt over arbeidsaangelegenheden, zoals omgangs-normen, telefoongebruik, bijzondere instructies voor het gebruik van bedrijfsmiddelen, etc. Een model arbeidsreglement is te vinden in bijlage IV van de CAO BIKUDAK.
Diverse (andere) CAO-afspraken	<ul style="list-style-type: none"> - Tilnorm: handmatig tillen van dakbedekkingsmaterialen zwaarder dan 25 kilo is verboden. - Vorstverlet, hitteverlet. - Iedere werknemer dient eens in de drie jaar de cursus 'Gezond en veilig werken op het dak' (C1) te volgen (geldt vanaf juli 2014 ook voor onderaannemers en hun personeel). - Verplichte scholing preventiemedewerker. - Diverse afspraken voor senioren (55+), zoals seniorendagen en de vierdaagse werkweek.

WAT MOET U DOEN?

In voorkomende gevallen zult u moeten bewijzen dat u aan uw zorgplicht heeft voldaan. U moet aan kunnen tonen dat u de maatregelen heeft genomen die nodig zijn om te voorkomen dat uw werknemer tijdens het werk schade lijdt. Het enkel ter beschikking stellen van bijvoorbeeld veiligheidsmiddelen is onvoldoende. U zult er ook op moeten toezien dat uw werknemers dat materiaal op de juiste wijze gebruiken als de

omstandigheden waaronder moet worden gewerkt daarom vragen. Dat geldt ook voor ervaren medewerkers, want zo stelt de Hoge Raad, u dient steeds rekening te houden met "het verschijnsel dat ook die werknemers wel eens nalaten de voorzichtigheid in acht te nemen die ter voorkoming van ongelukken geraden is." ■